

ਅਸੀਤ

ਵਿਚਾਰ-ਪ੍ਰਵਾਹ

ਗੰਭੀਰ ਸੰਸੀਦਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ।
—ਅੰਮਰਸਨ

ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲ ਕਰੇ

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਖੇਤੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗ਼ੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਈ ਵਾਰ ਝੜਪਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੜਪਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਾਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ 'ਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਕਾਫ਼ੀ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗ਼ੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ 'ਦਿੱਲੀ ਚੱਲੋ' ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਨੂੰ ਸ਼ੰਭੂ ਲਈ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਬੂਰ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਵੀ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਣ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਣਸਾਂ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਗਾਰੰਟੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ 2 + 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਸਮਝ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਦ 'ਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਤੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਗੁਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਆਰੰਭ ਕਰੇ।

ਅਜਿਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕਈ ਦੌਰ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ 5 ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸਾਰੀਆਂ 23 ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਖ਼ਤ ਵਤੀਰਾ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਬਾਦਲੀਯ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਰਸਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੋਜ਼ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਰੁਖ਼ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।

ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਮੁਲ ਸਿਆਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ, ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੇਲਾ ਲਘੋ 'ਤੇ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਖੁੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ ਇਤਿਹਾਸਿਕ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਵਾਪੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਰਗੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸਭਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਾਡੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ ਵੇਖੀਏ ਕਿ, ਕੀ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਮੁੱਖ ਸਮਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਬਾਤੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜੀਅਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਰੂਪੀ ਬਾਹਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਅਲਲ ਵਾਰਸ ਹੀ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਨੇਤਾ ਸਾਡੇ ਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਤਾਂ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ

ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਪਾਸਨ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਟੈਂਕਾਂ, ਤੁਪਾਂ ਨਾਲ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਵਾਲੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਸਾਡੇ ਬਾਪ ਦਾਇਆਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਵਾਪੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਰਗੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸਭਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਾਡੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ ਵੇਖੀਏ ਕਿ, ਕੀ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਮੁੱਖ ਸਮਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਬਾਤੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜੀਅਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਰੂਪੀ ਬਾਹਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਅਲਲ ਵਾਰਸ ਹੀ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਨੇਤਾ ਸਾਡੇ ਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਤਾਂ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ

‘ਇੰਡੀਆ’ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ

ਦੇਸ਼ 'ਚ 2024 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਦੌਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਮਹਾਯੂਤੀ' ਦੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 2024 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਇੰਡੀਆ' ਗੱਰਜੇਜ਼ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਖੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਿਲੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਇਕ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਰੋਹਨੀਜਨਕ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ (ਐੱਨ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼) ਵਿਚਾਲੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਹੁਣ 2025 ਤੇ 2026 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੋਹਾਂ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਲਈ ਅਗਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਚੋਣਾਵੀ ਵਿਰਾਹ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਥਿਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਿਲੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਉਭਰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 'ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ ਕੁਝ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਉਲਟੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਫ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਿਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। 'ਤੇ ਸਥਾਵਰ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮਹਾਯੂਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਦੂਸਰਾ-ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹੇਮੇਤ ਸੋਰੇਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਭ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

2025 'ਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। 'ਆਪ' ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ 'ਚ ਅਸਾਨੀ ਰਹੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪ-ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਤਿਕੋਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਉਭਰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 'ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ ਕੁਝ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਉਲਟੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਫ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਿਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। 'ਤੇ ਸਥਾਵਰ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮਹਾਯੂਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਦੂਸਰਾ-ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹੇਮੇਤ ਸੋਰੇਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਭ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

2025 'ਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। 'ਆਪ' ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ 'ਚ ਅਸਾਨੀ ਰਹੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪ-ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਤਿਕੋਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਉਭਰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 'ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ ਕੁਝ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਉਲਟੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਫ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਿਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। 'ਤੇ ਸਥਾਵਰ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮਹਾਯੂਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਦੂਸਰਾ-ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹੇਮੇਤ ਸੋਰੇਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਭ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਕਿਉਂ?

ਜਦੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਇਕ ਭਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 63 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਗਿਰਦੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਹਾਹਕਾਰ ਮਚਾ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਖ਼ੁਦ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਡਿਗ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ-ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਡਿਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਦੌਰ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਮੋਮੋਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਨਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵੀਰੋਧੀ ਹੁਣ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਤਰੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ ਹੁਣ ਮੋਦੀ ਦੇ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਡਿਗਦੇ-ਡਿਗਦੇ 85 ਟੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ 'ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਡਿਗਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਰਾਜਮੰਤਰੀ ਪੰਕਜ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ

ਸਮਰਥਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਮਕਾਨ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਬਜ਼ੀ, ਫਲ ਜਾਂ ਚੂੜੀ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਅਸਾਫ਼ ਮਹੁੱਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੋਨੀ 'ਚ ਵਸਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੁਕਾਬਲਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਉਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਵੇਗੀ?

ਘਟ ਰਿਹੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਦਬਦਬਾ
ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰਬ-ਉੱਤਰ ਨੂੰ

ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ
ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਂਢੀ ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦਿੱਤਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰੋਪਾਂ 'ਤੇ ਗੇਟ ਅੱਗੇ ਜਾਂ

ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਖਾਲੀ ਤੇ ਬੇਮਾਅਦਬ ਬਾਥਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ

ਤੇਜਸਵੀ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2026 'ਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਵਧੇਰੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸੱਤਾ 'ਚ 294 'ਚੋਂ 260 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਵਾਂਗ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮਾਲੇ 'ਚ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਾਲ ਗਰਾਬੀਆਂ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮਹਾਯੂਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਦੂਸਰਾ-ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹੇਮੇਤ ਸੋਰੇਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਭ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

2025 'ਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। 'ਆਪ' ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ 'ਚ ਅਸਾਨੀ ਰਹੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪ-ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਤਿਕੋਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਉਭਰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 'ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ ਕੁਝ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਉਲਟੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਫ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਿਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। 'ਤੇ ਸਥਾਵਰ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਮਹਾਯੂਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਦੂਸਰਾ-ਭਾਰਖੰਡ 'ਚ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹੇਮੇਤ ਸੋਰੇਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਭ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 'ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ ਕੁਝ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਰਜੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਉਲਟੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਫ਼ਕਾਂ ਸ਼ਕਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਿਤ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ